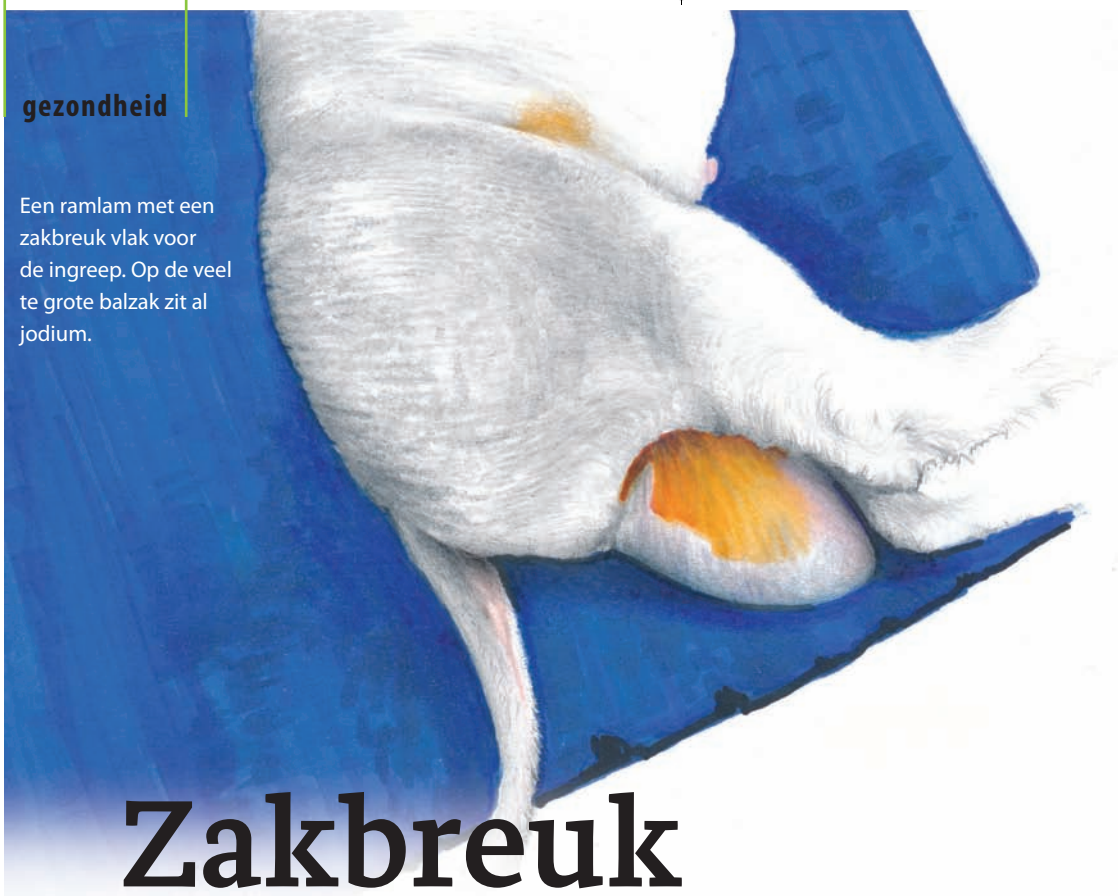

gezondheid

Een ramlam met een zakbreuk vlak voor de ingreep. Op de veel te grote balzak zit al jodium.

Zakbreuk

Een pasgeboren ramlam had een fors opgezwollen scrotum. De balzak was ruim twee keer zo groot als normaal. Zonder ingrijpen is de kans op complicaties groot. Na de operatie was het lam eenzijdig gecastreerd, maar kan het normaal opgroeien.

TEKST: DRS. AREND BEEKHUIS (DIERENARTS IN LIENDEN), ILLUSTRATIE: ELS VAN DEN BERG

In de schapenhouderij komen zoals in elke veehouderij breuken voor. Meest voor de hand liggend zijn de botbreuken. Schapen lopen ze op door ongelukken of soms ontstaan ze tijdens bevallingen waarbij de hulp wat te veel van het lam vergde.

Daarnaast zijn breuken van de weke delen mogelijk. In deze gevallen denken we aan scheuren in spiergroepen, die ertoe leiden dat buikorganen verschuiven en via de zogenoemde breukpoort naar buiten bewegen. De organen kunnen al dan niet bedekt zijn door de huid. Voorbeelden daarvan zijn verscheuringen van de spieren in de buikwand.

Bij pasgeboren dieren, vooral bij kalveren en lammeren, komt de navelbreuk soms voor. De navelstreng breekt dan wat te kort af en er is geen vlies aan de buitenzijde te zien. Gevolg kan zijn dat de darmen via de navelbreukpoort naar buiten komen door het persen op de eerste ontlasting (meconium). Vaak sterft het jonge dier. De darmen raken beklemd, drogen uit of raken beschadigd, zodat het dier niet meer te redden is. In enkele gevallen, wanneer de schapenhouder er snel bij is, kan veterinaire hulp het lam redden. In een dergelijk geval brengt de dierenarts het lam onder narcose, vergroot hij de breukpoort en legt hij de darmen op de plaats waar ze thuishoren in de buikholte, waarna hij de breuk met hechtingen kan sluiten.

Een andere breuk bij pasgeboren ramlammeren staat bekend als zakbreuk. Gelukkig komen zulke gevallen niet vaak voor, maar dit voorjaar werd me een ramlam met een zakbreuk aangeboden. Het lam had een balzak die twee tot drie keer groter was dan normaal. Ik onderzocht de balzak door voorzichtig te voelen. Al snel bleek dat hier sprake was van een eenzijdige liesbreuk. Via het te ruime lieskanaal waren de darmen vanuit de buikholte de balzak ingedaald. De huid van het scrotum rekt als het ware uit en de aandoening is niet te missen. Ingrijpen is noodzakelijk bij zakbreuk, want het risico op afklemmen van de darmen is aanwezig waardoor het ramlam zou doodgaan. Zodra het lam onder narcose is, wordt het lam ter hoogte van de lies geopend. De zaadstreng met bloedvat wordt gelokaliseerd en de darmen worden door middel van een strijkende beweging teruggeduwd in de buikholte. De volgende stap is de teelbal losmaken van het scrotum, waarna de bal en de zaadstreng met bloedvat worden geamputeerd na afbinden middels een torderende beweging. Vervolgens wordt de lies gesloten met de lange draadeinden van de hechting en daarna worden de onderhuidse bindweefsellaag (subcutis) en de huid gesloten. Na de ingreep krijgt het lam vier dagen antibiotica toegediend. Het ramlam is nu aan één zijde gecastreerd en zal na de ingreep geen hinder of groeivertraging ondervinden. <<